

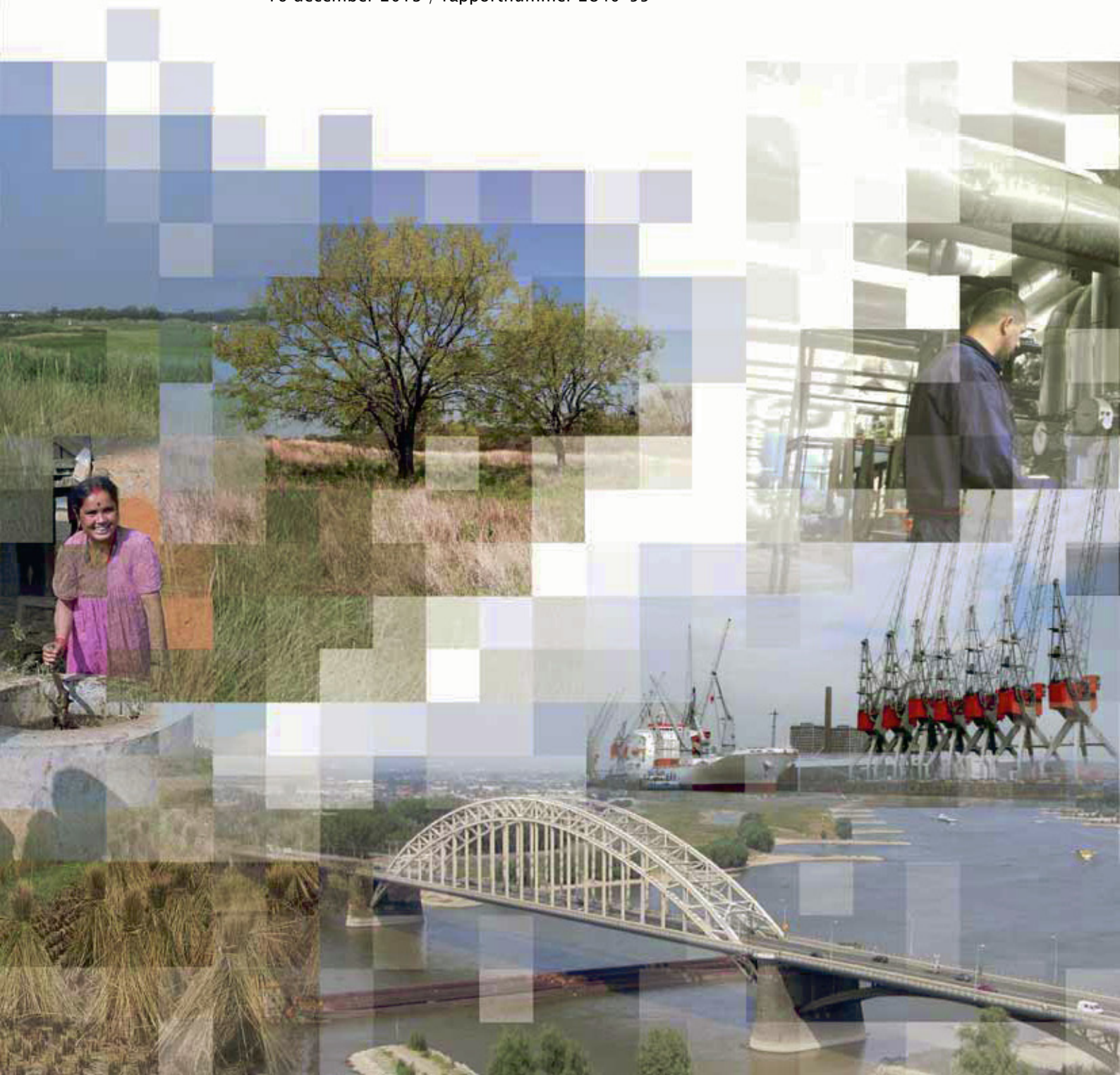

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Inpassingsplan tuinbouw Bommeler- waard

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

16 december 2013 / rapportnummer 2840-59

1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER) en de aanvulling daarop

De provincie Gelderland heeft een Inpassingsplan tuinbouw Bommelerwaard opgesteld waarmee nieuwvestiging en uitbreiding van de tuinbouw mogelijk wordt gemaakt. Vanwege mogelijk significant negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden is een Passende beoordeling opgesteld en wordt een m.e.r.-procedure doorlopen.

Tijdens de toetsing heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie')¹ aangegeven² dat naar haar mening het MER op een aantal punten nog niet voldoet op de onderdelen doelstelling, Passende beoordeling, effecten op landschap, water, EHS en beschermde soorten. De provincie heeft de Commissie daarop verzocht de toetsing op te schorten en heeft een aanvulling³ opgesteld.

De Commissie is van oordeel dat met het MER en de aanvulling daarop voldoende milieu-informatie beschikbaar is voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het Inpassingsplan tuinbouw Bommelerwaard. Zij merkt daarbij op dat:

- de aanvulling inzichtelijk maakt hoe de doelen uit de samenwerkingsovereenkomst in het Inpassingsplan zijn vertaald. De aanvulling concludeert terecht dat volledig benutten van de uitbreidingsmogelijkheden in de extensiveringsgebieden Brakel-West, Poederoijen en Ammerzoden-Hedel leidt tot het niet behalen van de doelen voor leefbaarheid.
- in de aanvulling de effecten op landschap en cultuurhistorie navolgbaar beschreven worden. Per identiteitsdrager en deelgebied zijn de effecten van de uitbreidingsmogelijkheden aangegeven. Voldoende duidelijk is gemaakt hoe de effectbeoordeling is gedaan.
- in de aanvulling op de Passende beoordeling is aannemelijk gemaakt dat de toename van stikstofdepositie op Stroomdalgraslanden en Glanshaverhooilanden in de Natura 2000-gebieden in de directe omgeving in voldoende mate kan worden gemitigeerd door de voorgestelde en gekwantificeerde effectmaatregel die de provincie Gelderland samen met Staatsbosbeheer gaat realiseren. Daarmee is aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden op voorhand uitgesloten.
- in de aanvulling is uitgebreid ingegaan op de soorten die voorkomen in de Bommelerwaard en in het plangebied, ook zijn de mogelijke effecten op deze soorten en de wijze waarop deze kunnen worden voorkomen of verkleind in kaart gebracht. Er blijkt geen verdroging door het voornemen op de EHS op te treden.
- de aanvulling maakt duidelijk dat de waterkwaliteit in de intensiveringslocaties afneemt en dat risico's op vervuiling toenemen. Deze negatieve ontwikkelingen worden acceptabel geacht mede door de aansluiting van een deel van de afvalwaterstroom op de riole-ring.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens vindt u in bijlage 1 bij dit advies of op www.Commissiemer.nl. Het betrekken van zienswijzen maakt geen onderdeel uit van de adviesaanvraag van de provincie Gelderland.

² Voorlopig advies, nummer 2840- 51, 5 november 2013

³ Aanvulling plan-mer, 29 november 2013

De Commissie adviseert om het MER en de aanvulling openbaar te maken en ter inzage te leggen, bijvoorbeeld samen met het definitieve Inpassingsplan. In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Doelbereik voornemen

MER

Het doel van het voornemen is om via herstructurering bestendige toekomstmogelijkheden te bieden aan de glastuinbouw en de paddenstoelenteelt in de Bommelerwaard. Deze herstructurering moet tevens de leefbaarheid en de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit van het gebied verbeteren (pagina 13 MER). Bij de uitwerking van het doel (pagina 27 MER) is gekozen voor een driedeling in extensiveringsgebieden, intensiveringsgebieden en magneetlocaties.

De keuze voor de indeling en de begrenzing van de gebieden is gebaseerd op de Matrixstudie⁴ waarin de geschiktheid van bestaande intensiveringsgebieden voor glastuinbouw en paddenstoelenteelt in klassen is ingeschat. In het MER zijn alleen de milieueffecten van het voornemen in beeld gebracht (het maximaal alternatief) en geen alternatieven beschreven. Uit het MER blijkt dat de oppervlakte glastuinbouw in de intensiveringsgebieden door het voornemen bijna kan verdubbelen en in de extensiveringsgebieden bijna kan verdrievoudigen ten opzichte van de huidige situatie. Met name de implicaties van de geboden ontwikkelingsruimte in de extensiveringsgebieden wordt in het MER niet expliciet en niet navolgbaar onderbouwd, en evenmin getoetst op doelbereik (betere toekomstmogelijkheden tuinbouw, verbeteren leefbaarheid en de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit).

De Commissie adviseerde om in een aanvulling op het MER navolgbaar te motiveren en aan te geven of (en hoe) de beoogde doelen behaald kunnen worden. En wanneer blijkt dat doelen niet behaald kunnen worden alternatieven of maatregelen uit te werken waarmee dit wel kan.

Aanvulling

In de aanvulling is aangegeven hoe de doelen uit de samenwerkingsovereenkomst in het Inpassingsplan zijn vertaald. Om concreet gebruik te kunnen maken van de mogelijkheden tot uitbreidingen dient een wijzigingsplan te worden opgesteld waarbij aan deze doelen getoetst zal worden. Daarnaast zijn er zogenoemde streefbeelden gedefinieerd waarbinnen de uitbreiding moet passen.

In de aanvulling wordt geconcludeerd dat de doelen voor leefbaarheid niet worden gehaald indien de mogelijkheden tot uitbreiding in de extensiveringsgebieden Brakel-West, Poederoijen en Ammerzoden-Hedel volledig benut worden. De Commissie is van mening dat deze conclusie terecht getrokken wordt.

⁴ Matrixstudie 2008, bijlage 4 MER

De provincie kiest er niet voor om de overgangsregeling in de extensiveringsgebieden verder in te perken om de leefbaarheidsdoelen in voornoemde gebieden met zekerheid te halen. Ze heeft de overtuiging dat de wijzigingsregels hiervoor voldoende sturingsmogelijkheden bevatten (o.a. landschappelijke aanpassing, afstand tot burgerwoningen). De Commissie onderschrijft dat het inpassingsplan hiervoor concrete sturingsmogelijkheden bevat.

Ze wijst daarnaast op het (niet in het MER noch in de aanvulling genoemde) instrument van de provinciale verplaatsingsregeling “Verplaatsing glastuinbouwbedrijven”. Met deze regeling is in het openstellingsjaar 2013 reeds subsidie verleend voor de afbraak van 7 ha ‘oud’ glas en 15 ha nieuwbouw in de Bommelerwaard. Deze regeling kan een belangrijk stuurmiddel zijn om de doelen in de Bommelerwaard te bereiken.

De Commissie concludeert dat met de informatie uit de aanvulling en beschikbaar instrumentarium (provinciale subsidieregeling “verplaatsing glastuinbouwbedrijven”) het aannemelijk gemaakt is dat de doelen behaald kunnen worden.

2.2 Effecten op landschap en cultuurhistorie

MER

In het MER is de beschrijving van de huidige situatie en van de mogelijke effecten op landschap en cultuurhistorie summier en beperkt per deelgebied gegeven. Per deelgebied is in de bijlagen aangegeven wat de huidige situatie is, welke knelpunten er op dit moment zijn en welke effecten de beoogde ontwikkeling kan hebben. In het MER is echter één score voor het hele plangebied gegeven voor alle effecten op landschap en cultuurhistorie, zonder dat duidelijk is gemaakt hoe de aggregatie van de effecten naar totaaleffect en van deelgebieden naar plangebiedniveau heeft plaatsgevonden. Ook is niet navolgbaar of deze aggregatie juist is. Mogelijk zijn dat de kwaliteiten en ambities voor de deelgebieden zodanig dat aggregatie ongewenst is omdat daarmee de verschillen tussen de locaties wegvallen.

Het MER geeft aan: ‘Hoewel de hoeveelheid glas aanzienlijk zal toenemen, zal de landschappelijke inpassing hierbij verbeteren’. Het overall effect voor landschap wordt om deze reden als neutraal beoordeeld’ (pagina 48). Vervolgens staat in de tabel op pagina 51 een score 0/+. Maar in het MER wordt ook gesteld (bijlage 2) dat de in maatvoering bescheiden vormgeving van de landschappelijke inpassing van de tuinbouwbedrijven als mitigerende maatregel nooit het volledige effect van de toename in hoogte en ha glas (219,3 ha in intensiveringsgebied en 68,2 ha in extensiveringsgebied) van het maximum alternatief kan mitigeren. Hetzelfde geldt bij cultuurhistorie. De Commissie constateert dat de effecten in het MER daarmee deels worden onderschat en deels onjuist of tegenstrijdig worden weergegeven. Dit lijkt veroorzaakt te worden doordat de referentiesituatie op hoofdlijnen is beschreven en onvoldoende duidelijk is wat er bij uitvoer van het voornemen daadwerkelijk in de extensiveringsgebieden gebeurt; meer glastuinbouw (MER pagina 33) of minder glastuinbouw (doelstelling voornemen).

De Commissie adviseerde in een aanvulling op het MER de effecten op landschap en cultuurhistorie vollediger, navolgbaar en nauwkeuriger te beschrijven. Maak daarbij onderscheid in effecten op het bestaande (historische) landschap en de kwaliteiten van het nieuwe (glastuin-

bouw) landschap. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de Matrixstudie uit 2008, bijlage 2, de ontwerprichtlijnen Landschappelijke Inpassing Glastuinbouw Bommelerwaard, de beide Structuurvisies en eerder beleid⁵.

Aanvulling

In de aanvulling worden de effecten navolgbaar en nauwkeurig beschreven. Allereerst zijn identiteitsdragers geïdentificeerd en is beschreven wat de invloed van de glastuinbouw hierop kan zijn. Vervolgens is per deelgebied aangegeven wat de effecten van het voornemen zijn ten opzichte van de huidige situatie. Daarbij valt op dat er naast negatieve landschappelijke effecten in enkele komgebieden en oeverwallen (Ammerzoden-Hedel) positieve effecten worden verwacht bij de Waal- en Maasdijk en voor de zijvingen. De Commissie is van oordeel dat de effectbeschrijving en -beoordeling optimistisch van aard zijn maar op transparante en herleidbare wijze gemaakt. Daarmee is op dit onderwerp voldoende informatie voor de besluitvorming beschikbaar.

2.3 Effecten op natuur

2.3.1 Gevolgen voor Natura 2000-gebieden

MER

Vanwege mogelijke significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden is in het MER een Passende beoordeling opgenomen. De Passende beoordeling bevat een heldere beschrijving van de Natura 2000-gebieden in het studiegebied, de instandhoudingsdoelstellingen en de huidige knelpunten. De Commissie onderschrijft de conclusie in de Passende beoordeling dat het voornemen alleen door toename van stikstofdepositie gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen kan hebben. Daarom wordt terecht veel aandacht besteed aan stikstofdepositie. De achtergronddepositie en de additionele depositie van stikstof ten gevolge van het plan zijn helder in beeld gebracht. De effecten van stikstofdepositie zijn bepaald voor de maximale invulling van het plan en deze zijn afgezet tegen de huidige feitelijke situatie.

Uit de Passende beoordeling blijkt dat het voornemen leidt tot een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden. Voor de nabijgelegen Natura 2000-gebieden Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem en Uiterwaarden Waal (omgeving Kil van Hurwenen) bedraagt deze 2-5 mol N/ha/jaar, en voor vijf verder weg gelegen gebieden maximaal 2 mol N/ha/jaar. In al deze gebieden ligt de actuele achtergronddepositie hoger dan de kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitatype. In beginsel geldt dat elke toename in een overbelaste situatie een risico betekent voor de natuurlijke kenmerken van voor verzuring/vermesting Natura 2000-gebieden.

In het MER is vervolgens aangegeven dat de habitattypen in de eerder genoemde Natura 2000-gebieden voor instandhouding en ontwikkeling vooral afhankelijk zijn van het beheer. Door een juist beheer (maaien en afvoeren van maaisel) zal de toename van stikstof geen significant effect hebben.

⁵ Zie bijvoorbeeld Landschapplan Bommelerwaard ((2003) en B(l)oeiend landschap (2009).

Het MER maakt echter niet duidelijk:

- In hoeverre er een (directe) relatie gelegd mag worden tussen het voornemen en het beoogde beheer;
- of deze maatregelen daadwerkelijk getroffen worden en (ook in cumulatie) voldoende effectief zullen zijn.

Het MER biedt daarmee niet de zekerheid dat als gevolg van het voornemen aantasting van de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden voorkomen wordt.

De Commissie adviseerde om in een aanvulling de Passende beoordeling te completeren met een alternatief en/of met realistische en effectieve maatregelen waarmee aantasting van natuurlijke kenmerken is uit te sluiten.

Aanvulling

In de aanvulling is ingegaan op de mitigerende maatregelen waarmee aantasting van de natuurlijke kenmerken van de omliggende Natura 2000-gebieden met zekerheid kan worden voorkomen. Om mogelijke effecten van een toename in stikstofdepositie in de Natura 2000-gebieden Rijntakken en Loevestein, Pompveld en Kornsche Boezem te voorkomen wordt in de aanvulling ingegaan op maatregelen om de instandhoudingdoelstellingen voor Stroomdal-graslanden en Glanshaverhooilanden te behalen. De habitattypen in deze gebieden zijn van goede kwaliteit. Voor deze habitattypen kan met goed beheer volledig gestuurd worden op kwaliteit. De provincie maakt met de terreinbeherende instanties nadere afspraken over het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen van de genoemde Natura 2000-gebieden

Verder zal vanuit het project Herstructurering glastuinbouw Bommelerwaard voor de Kil van Hurwenen (Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal) een additionele bijdrage in het beheer worden geleverd door het aanvullend maaien en afvoeren van 1 ha. De toename in stikstofdepositie door het voornemen wordt daarmee voor dit gebied gemitigeerd. De voorgestelde en gekwantificeerde effectmaatregel voor de Kil van Hurwenen gaat de provincie Gelderland samen met Staatsbosbeheer (de terreinbeherende organisatie) realiseren. De aanvulling stelt dat daarmee aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden op voorhand is uitgesloten.

De Commissie is van oordeel dat de conclusies in de Passende beoordeling met de aanvulling voldoende zijn onderbouwd en dat daarmee op dit onderwerp voldoende informatie voor de besluitvorming beschikbaar is.

- De Commissie adviseert bij de besluitvorming over het Inpassingsplan aan te geven hoe deze mitigerende maatregelen zullen worden uitgevoerd en hoe de monitoring van de natuurkwaliteit geborgd is.
 - o De Commissie wijst erop dat met name de concrete en tijdig uitgevoerde (aan het plan gerelateerde) mitigerende maatregel in de Kil van Hurwenen van essentieel belang is om aantasting van natuurlijke kenmerken te voorkomen.
 - o Ook de (meer generieke) afspraken met de terreinbeherende instanties geven de provincie voldoende sturingsmogelijkheden.

2.3.2 Gevolgen voor de Ecologische hoofdstructuur

MER

In de EHS-toets wordt ervan uitgegaan dat geen grondwateronttrekking (en dus geen verdroging) zal plaatsvinden. In het MER (pagina 56) staat evenwel dat de mogelijkheid wordt geboden om grondwater op te pompen. De Commissie wijst erop dat, wanneer er grondwater wordt onttrokken voor de bedrijven op de intensiveringslocatie Grote Ingh, dit verdroging tot gevolg kan hebben in het EHS-gebied Gat van Sientje (pagina 54 Passende beoordeling). De Commissie adviseerde om in ieder geval de gevolgen voor de waterhuishouding van deze grondwateronttrekking voor het Gat van Sientje te beschouwen in een aanvulling op het MER.

Aanvulling

In de aanvulling wordt ingegaan op grondwaterwinning (pagina 53), waarbij de verwachting wordt uitgesproken dat grondwateronttrekkingen nu en in de toekomst 'te verwaarlozen' zijn. Dit wordt gemotiveerd door de (voor zover bekend) beperkte grondwateronttrekkingen door tuinders in het recente verleden. De aanvulling maakt aannemelijk dat er geen substantiële verandering in de grondwateronttrekking door het voornemen zal plaatsvinden op de locatie Grote Ingh. Daarmee is op dit onderwerp voldoende, zij het summier, informatie voor de besluitvorming beschikbaar.

- Omdat grondwateronttrekkingen kleiner dan 60 m³/uur vergunningvrij zijn en verdroging al snel tot kwaliteitsvermindering van natte natuur kan leiden adviseert de Commissie bij de besluitvorming over het Inpassingsplan aan te geven hoe kwaliteitsbehoud van EHS-gebied Grote Ingh kan worden gewaarborgd.⁶ Zij adviseert daarbij aan te geven hoe de monitoring van de natuurkwaliteit geborgd is.⁷

2.3.3 Gevolgen voor beschermde soorten

MER

In het MER (pagina 41) wordt ingeschat dat in het plangebied niet of nauwelijks beschermde soorten voorkomen. Op dezelfde pagina wordt daarom geconcludeerd dat geen sprake zal zijn van negatieve effecten. Maar op deze pagina wordt ook geconstateerd dat door het realiseren van bouwplannen voor kassen wel degelijk effecten kunnen optreden. Daarbij geeft het MER aan dat in het kader van het verlenen van omgevingsvergunningen en het opstellen van wijzigingsplannen nader (veld)onderzoek zal moeten worden uitgevoerd.

De Commissie acht de inschatting dat in het plangebied⁸ niet of nauwelijks beschermde soorten voorkomen niet onderbouwd en niet waarschijnlijk. Op grond van onder andere de terreinkenmerken en bestaande verspreidingsatlassen is de aanwezigheid van een groot

⁶ Er lijkt geen recente monitoring te zijn van het grondwaterpeil. De Aanvulling en de Watersysteemrapportage 2013 van het Waterschap gaan hier althans niet op in.

⁷ welke maatregelen er achter de hand zijn om te kunnen inzetten bijvoorbeeld het voorschrijven van regenwaterbassins

⁸ De effectbeschrijving dient zich te richten op het studiegebied en niet alleen het plangebied, dus rekening houdend met effecten op de omgeving door o.a. licht- en geluidsverstoring en barrièrewerking.

aantal beschermde soorten te verwachten.⁹ Het doorschuiven naar het vergunningenspoor acht de Commissie niet correct omdat de locaties bij uitbreiding ook (of juist) *in samenhang* nadelige gevolgen kunnen hebben voor de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten.

De Commissie is van oordeel dat het MER geen inzicht geeft in:

- de mogelijke gevolgen van het voornemen voor de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten (zoals aantasting leefgebied, verstoring door lichthinder);
- de mogelijke (realistische en effectieve) mitigerende maatregelen.¹⁰

De Commissie adviseerde om het MER aan te vullen met een beschrijving van de aanwezige beschermde soorten, de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze soorten, alsmede realistische en effectieve maatregelen waarmee deze gevolgen zijn te voorkomen.

Aanvulling

In de aanvulling is nader ingegaan op de beschermde soorten die in het studiegebied verwacht kunnen worden (pagina 44–48 aanvulling). Ook zijn de gevolgen van het voornemen voor deze soorten beschreven, en zijn maatregelen waarmee de effecten op flora en fauna zoveel mogelijk beperkt kunnen worden in beeld gebracht. Daarmee is op dit onderwerp voldoende informatie voor de besluitvorming beschikbaar.

- Voor het vervolgproces wijst de Commissie er zekerheidshalve op:
 - o dat informatie over soorten met jaarrond beschermde nesten van belang is om conflicten met de Flora- en faunawet te voorkomen. In de aanvulling wordt daar terecht op ingegaan. Daarnaast bestaat echter de generieke verplichting om vitale populaties te behouden van beschermde soorten van de Vogel- en habitatrichtlijn (waaronder alle inheemse vogelsoorten).¹¹
 - o Dat uit aantasting van leefgebied van beschermde soorten een mitigatieplicht kan voortvloeien om de kwaliteit van rust- en verblijfplaatsen te waarborgen. Hieraan worden veelal hoge eisen gesteld.¹²

2.4 Effecten op water

MER

In het MER is de huidige conditie van het watersysteem niet beschreven. Ook is de autonome ontwikkeling niet in beeld gebracht. Daarom kunnen de gevolgen van het voornemen op de hydrologische condities in het gebied niet navolgbaar worden bepaald. De Commissie kan daarom niet de conclusie uit het MER onderschrijven dat het effect op waterkwantiteit en waterkwaliteit neutraal is.

⁹ In het MER wordt onterecht alleen ingegaan op vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Alle vogelsoorten zijn gelijkelijk beschermd waarbij beoordeeld dient te worden in hoeverre de ingreep afbreuk kan doen aan de gunstige staat van instandhouding.

¹⁰ Maatregelen die daadwerkelijk het overtreden van verbodsbepalingen voorkomen, niet zijnde vervangende verblijfplaatsen en vervangend leefgebied.

¹¹ Zie natuurpact ontwikkeling en beheer van natuur in Nederland §2.3.

¹² Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de ABRvS over aantasting leefgebied Steenuil, 3 oktober 2012 (201107056/1/T1/A3).

In het MER ontbreekt:

- Een analyse wat het voornemen betekent voor de doelstellingen van de waterlichamen in de Bommelerwaard. Het grondwater¹³ bevat weinig nutriënten en bestrijdingsmiddelen, terwijl het drainagewater, het water uit de regenwaterbassins en het lokale slootwater in het kassengebied verontreinigd zijn met deze componenten. Hieruit blijkt dat de uitbreiding in glastuinbouw in potentie gevolgen heeft voor de waterkwaliteit.
- De gevolgen van een mogelijke toename in grondwaterwinning. Door een toename in grondwaterwinning verandert de hydrologische conditie en leidt tot een andere inzijgingssituatie met mogelijke een diepere verspreiding van verontreinigingen.
- Een analyse van de gevolgen van een verdere verharding ('verglazing') van gronden. Dit leidt tot een andere hydrologische situatie (in kwaliteit en kwantiteit) omdat regenwater niet meer infiltreert in de bodem, maar wordt afgevoerd naar bassins en het oppervlaktewater. In perioden met beperkte neerslag zal de kwelwatercomponent overheersen, terwijl bij neerslagpieken verontreinigd regenwater uit regenwaterbassins van belang is.
- Een beschouwing van de risico's op calamiteiten, zowel kwantitatief (onvoldoende waterbergingsmogelijkheden) als kwalitatief (risico's op vervuiling met opgeslagen gevaarlijke stoffen).

De Commissie adviseerde om het MER aan te vullen met een nadere effectbeschrijving en –beoordeling voor het aspect water en daar bovenstaande informatie in op te nemen.

Aanvulling

In de aanvulling, in samenhang met de watersysteemrapportage 2013, Waterschap Rivierenland, wordt nader ingegaan op het watersysteem in de Bommelerwaard. Impliciet blijkt hieruit dat de waterhuishouding redelijk op orde is en dat het systeem als niet kwetsbaar kan worden ingeschat. Daarom wordt vooral ingezet op kwantitatieve compensatie van verhard oppervlak door het voornemen. De gevolgen van deze compensatie op de robuustheid van het systeem blijven onbesproken

De watersysteemrapportage gaat met name in op de waterkwaliteit en de ecologische kwaliteit van het oppervlaktewater. Hieruit blijkt dat de kwaliteit in negatieve zin afwijkt van de gemiddelde waterkwaliteit in het rivierengebied. Aannemelijk wordt gemaakt dat met de voorgenomen aansluiting van het drainagewater op een nieuwe riolering de situatie kan verbeteren. Onduidelijk blijft of alle bedrijven de verplichting krijgen hierop aan te sluiten.

In de aanvulling wordt kort ingegaan op grondwateronttrekkingen en de verwachte veranderingen daarin. Uit inventarisatie is gebleken dat veel tuinbouwbedrijven een voorkeur hebben voor oppervlaktewater als aanvullende gietwatervoorziening boven grondwater. Aannemelijk is dat grondwateronttrekking niet sterk zal toenemen met de uitvoering van het voornemen.

In de aanvulling wordt ook een nadere toelichting gegeven op de beheersing van het risico op calamiteiten met gevaarlijke stoffen. In relatie met het inname punt voor de drinkwaterbereiding in de Afgedamde Maas, wordt een verscherping van de milieucontrole van de bedrijven voorzien. Daarmee is voor dit planniveau aannemelijk genoeg gemaakt hoe bij calamiteiten de risico's op verontreiniging zullen worden beperkt.

¹³ Dit blijkt uit de achtergrondstudie 'Onderzoek naar lozingen door glastuinbouw in de Bommelerwaard, Waterschap.

De Commissie is van oordeel dat met de aanvulling de belangrijkste risico's voor het watersysteem voldoende zijn beschreven en de minimaal benodigde informatie bevat voor de besluitvorming.

- De Commissie adviseert bij de besluitvorming over het Inpassingsplan aan te geven hoe veranderingen in de waterhuishouding worden gemonitord en hoe kan worden ingegrepen bij niet wenselijke geachte ontwikkelingen en daarbij bijvoorbeeld een duidelijk protocol voor norm overschrijdingen voor bestrijdingsmiddelen op te nemen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland

Bevoegd gezag: Provinciale Staten van de provincie Gelderland

Besluit: vaststellen inpassingsplan tuinbouw Bommelerwaard

Categorie Besluit m.e.r.: plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: De provincie Gelderland stelt een inpassingsplan vast voor de ontwikkeling van de (glas)tuinbouw in de Bommelerwaard.

Procedurele gegevens:

kennisgeving MER in diverse dagbladen waar onder Staatscourant van: 19 september 2013

ter inzage legging MER: 20 september tot en met 31 oktober 2013

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 18 september 2013

voorlopig toetsingsadvies uitgebracht: 5 november 2013

toetsingsadvies uitgebracht: 16 december 2013

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. ir. W. Beekman

dhr. drs. D.J.F. Bel

dhr. drs. L. Oprel

mw. ir. C.T. Smit (secretaris)

mw. M.A.J. van der Tas (voorzitter)

dhr. ing. R.L. Vogel

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang. Omdat de Commissie niet is geraadpleegd bij de voorbereiding op het MER heeft ze op 7 oktober 2013 een locatiebezoek afgelegd om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Plan-MER en Passende beoordeling, BügelHajema, 26 augustus 2013;
- Ontwerp inpassingsplan met bijlagen, 19 augustus 2013;
- Aanvulling Plan-MER tuinbouw Bommelerwaard, BügelHajema Adviseurs bv, 29 november 2013;
- Watersysteemrapportage 2013 Waterschap Rivierenland, Waterschap Rivierenland Team Geodata en Monitoring, 6 juni 2013.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Inpassingsplan tuinbouw Bommelerwaard en de aanvulling daarop

ISBN: 978-90-421-3871-1

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

